BIBLIOTEKARZ PODLASKI
3/2019 (XLIV)
<https://doi.org/10.36770/bp.209>
ISSN 1640-7806 (druk) ISSN 2544-8900 (online)
<http://bibliotekarzpodlaski.pl>

Łukasz Zabielski*

Dział Naukowy Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego

<https://orcid.org/0000-0001-5119-4835>

**„Mickiewicz i romantycy wobec kultur
wschodniosłowiańskich” – Międzynarodowa Konferencja
Naukowa, Grodno 31 maja – 1 czerwca 2019 roku.
Sprawozdanie**

W dniach 31 maja – 1 czerwca obradowała w Grodnie na Białorusi I Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Mickiewicz i romantycy wobec kultur wschodniosłowiańskich”, inaugurująca polsko-białoruski cykl badawczy „Mickiewicz i kultury” (spotkanie kolejne zaplanowano w 2020 roku w Polsce). Jego koordynatorami są Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód” z Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Białymstoku, Katedra Języków Obcych Grodzieńskiego Państwowego Uniwersytetu im. Janki Kupały, Dział Naukowy Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego, Międzynarodowy Instytut Adama Mickiewicza w Grodnie oraz Biblioteka Uniwersytetu Grodzieńskiego¹. Głównymi organizatorami sesji byli: prof. Jarosław Ławski (UwB), prof. Swietłana Musijenko (Grodno – Mińsk), doc. dr Inna Lisowska (dziekan Wydziału Filologicznego w Grodnie), doc. dr Sviatlana Honchar

* Łukasz Zabielski – dr, literaturoznawca, edytor XIX-wiecznych tekstów źródłowych; kierownik Działu Naukowego Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. Autor monografii: *Meandry antyromantyczności. Kajetan Koźmian i romantycy polscy* (Kraków 2015) oraz *Kajetan Koźmian spoza kanonu. Studia i szkice historycznoliterackie* (Białystok 2018).

¹ Konferencję przygotował ten sam zespół, kierowany przez prof. Swietlanę Musijenko i prof. Jarosława Ławskiego, który zorganizował wcześniej konferencje o Elizie Orzeszkowej, Adamie Mickiewiczu. Por. J. Ławski, *Międzynarodowa Konferencja Naukowa: „Białorusko-polskie stosunki literackie. Problemy Imagologii (Interpretacje Choriewowskie), Mińsk, 11.X.2015*, „Bibliotekarz Podlaski” 1/2015; A. Kołodziejczak, *Międzynarodowa Polsko-Bia-*

Łukasz Zabielski, „Mickiewicz i romantycy wobec kultur wschodniosłowiańskich”...

(kierownik Katedry Języków Obcych) i doc. dr Helena Nielepko (Katedra Języka Rosyjskiego jako Obcego, Grodno).

Gości Konferencji powitali 31 maja na Uniwersytecie Grodzieńskim: dziekan doc. dr Inna Lisowska i prof. Swietłana Musijenko ze strony białoruskiej oraz dr hab. Anna Janicka, prof. UwB ze strony polskiej (w zastępstwie prof. Jarosława Ławskiego, któremu nie wydano na czas wizy, jakoby z powodu niedostarczenia z Grodna jego zaproszenia).

W czasie pierwszego dnia Konferencji występowali na przemian polscy i białoruscy goście; wśród nich: Olga Zakolska i Piotr Bordzoł z IBL PAN („*Biuletyn Polonistyczny*” a współczesne badania literackie), dr hab. Anna Kieźuń, prof. UwB (*Mickiewicz i inni romantycy w ujęciu Mariana Zdziechowskiego – komparatysty. Wokół tomu „Mesjaniści i słowianofile”*), dr Łukasz Zabielski z Książnicy Podlaskiej (*Stefana Witwickiego problemy ze „Wschodem” polskich romantyków*), dr Barbara Olech z UwB (*Leonard Podhorski-Okołów – piewca Mickiewicza i ziemi białoruskiej*), dr hab. Ewa Hoffmann-Piotrowska z UW (*Któż zrozumie słowo „konstytucja”. Czy Mickiewicz odsakralizował w prelekcjach paryskich zryw dekabrystów?*), dr Paweł Wojciechowski z UwB (*Pejzaże i diagnozy. Twórczość literacka generacji romantyków szwedzkich ze spojrzeniem na dorobek Adama Mickiewicza*), prof. dr hab. Halina Korbicz z UAM (*Iwan Franko i Adam Mickiewicz – wybrane problemy recepcji*); dr hab. Anna Janicka, prof. UwB (*Pożegnanie Romana Zmorskiego, badacza Słowiańszczyzny, na łamach „Przeglądu Tygodniowego”*), dr hab. Beata Kuryłowicz, prof. UwB (*Między słowiańskim Wschodem a Zachodem: o deminutywach w „Balladach i romansach” Adama Mickiewicza*), a także goszcząca na Uniwersytecie w Białymstoku jako *visiting professor* dr hab. Corinne Fournier Kiss z Berna w Szwajcarii (*Wpływ Mickiewicza na George Sand*)².

łoruska Konferencja Naukowa „Przeszłość Imagologii”, Białystok, 13-14 maja 2016 r., „Bibliotekarz Podlaski” 1/2016; A. Janicka, Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Pamięć kultury: wieczne żywe słowo Orzeszkowej. W 175. rocznicę urodzin Pisarki”, Grodno 27-28 X 2016 roku. Sprawozdanie, „Bibliotekarz Podlaski” 1/2017.

² Referatów nie wygłosili: prof. Jarosław Ławski (UwB; nie został wpuszczony), doc. dr Mikołaj Chmiałnicki (BGU, Mińsk, nie dojechał), doc. dr Aleś Brazgunow (BAN, Mińsk, nie dojechał); doc. dr Iryna Bogdanowicz (BGU, Mińsk, nie dojechała).

Po obradach, przerywanych dyskusjami, odbyła się prezentacja grodzieńskich i białoruskich wydawnictw naukowych, którą poprowadziły prof. Swietłana Musijenko i prof. Anna Janicka³.

Drugi dzień Konferencji poświęcony był zwiedzaniu miejsc związanych z polskimi pisarzami z Grodzieńszczyzny i Nowogródczyny. Ci goście konferencji z zagranicy, którzy do Grodna przyjechali z wizą turystyczną (obowiązuje tylko w Grodnie oraz okolicach i nie można na jej podstawie udać się do Nowogródka), z satysfakcją zwiedzili grodzieńskie miejsca pamięci powiązane z życiem Elizy Orzeszkowej. Ci zaś, którzy mieli krótko- i długoterminową wizę, udali się wraz z białoruskimi kolegami na wycieczkę śladami Mickiewicza do Nowogródka i nad Świteż. Należy podkreślić troskę, z jaką strona białoruska zajęła się obiema grupami wycieczkowymi. Konferencja ujawniła potencjał polsko-białoruskich badań nad romantyzmem – zresztą nie po raz pierwszy. Odsłoniła także różnice w podejściu do dziedzictwa profesora Collège de France, którego w białoruskim *Programie* opisano słowami: „Adam Mickiewicz (1798–1855), polski i białoruski poeta, publicysta, dramaturg, eseista, tłumacz i pisarz”. Nawet otwarci na dialog badacze przyjęli tak silną supozycję białoruskości Mickiewicza jako kontrowersyjną. Konferencja ujawniła też chyba nie tylko komunikacyjne problemy w kontaktach badaczy polskich z ich białoruskimi kolegami. Wypada wierzyć, że są one przejściowe.

Materiały Konferencji⁴ zostaną opublikowane przez Grodzieński Państwowy Uniwersytet im. Janki Kupały. W 2020 roku w Białymstoku zaplanowano kolejne tego typu międzynarodowe spotkanie badaczy twórczości największego polskiego poety Adama Mickiewicza. Oby przebiegło w atmosferze zaufania.

³ Zaprezentowano m. in. tomy: *Horevskie čtenia. Výpusk 3*, red. S. Musijenko, Grodno 2019; *Eliza Orzeszkowa. Pamięć kultury. Studia i głosy*, red. J. Ławski, S. Musijenko, Białystok–Grodno 2019; „Bibliotekarz Podlaski” 2/2018: numer monograficzny *Franciszek Skaryna*; O. Svitelska, *O tvorčestve Teodora Parnickiego*, Grodno 2019.

⁴ W białoruskich materiałach konferencyjnych ze względów niezrozumiałych dla obcokrajowców używa się zamiast formy „konferencja międzynarodowa” formuły „międzynarodowy naukowy okrągły stół”. Konferencja spełniała wszelkie warunki międzynarodowości (w ujęciu kryteriów polskich): 11 spośród 26 uczestników pochodziło z ośrodków polskich (Białystok, Warszawa, Poznań) i szwajcarskich (Berno).